

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag

Datum: 17 september 2020

Betreft Input Bestuur Sectorfonds Luchtvaart voor internetconsultatie concept-regeling "Duurzame Inzetbaarheid en Eerder Uittreden" (DIEU).

Uw kenmerk: 11371 (keten-ID)

Geachte heer, mevrouw,

Met interesse hebben wij als Bestuur van Stichting Sectorfonds Luchtvaart kennis genomen van de concept-regeling "Duurzame Inzetbaarheid en Eerder Uittreden" (DIEU). Met deze brief willen wij onze input leveren aan de Internetconsultatie over deze concept-regeling.

Samenvatting van onze conclusies en aanbevelingen

1. Sectorfonds Luchtvaart ziet de concept-regeling DIEU **op grote onderdelen als een goed uitvoerbare subsidieregeling**. Daarvoor spreekt het Bestuur haar waardering uit.
2. Sectorfonds Luchtvaart acht het wenselijk en - vanuit de doelstelling van de subsidieregeling - noodzakelijk dat Artikel 7 "Hoofdaanvrager" lid 3 wordt uitgebreid zodat **ook bestaande sectorale, paritaire samenwerkingsorganisaties van sociale partners als Hoofdaanvrager kunnen optreden**. Hierdoor kunnen – waar beschikbaar – bestaande, sectorale samenwerkingsstructuren worden benut die juist door sociale partners in gezamenlijkheid zijn ingesteld en toegerust om voor de gehele sector tot één gedragen aanpak te kunnen komen en deze te kunnen uitvoeren, juist ook de specifieke taken die horen bij een hoofdaanvrager zoals het voeren van de subsidieadministratie en het opstellen van de einddeclaratie.
3. Sectorfonds Luchtvaart signaleert dat Artikel 17 "Niet subsidiabele kosten" twee onderdelen omvat (sub f en sub g) die voor de uitvoering van een kansrijk activiteitenplan van groot belang zijn. Derhalve acht Sectorfonds Luchtvaart het essentieel dat **ook langdurige en individuele opleidingskosten voor subsidie in aanmerking komen alsook loonverletkosten van deelnemers**. Sectorfonds Luchtvaart bepleit dat Artikel 17 sub f en sub g worden geschrapt mede ook in het licht van de COVID-19 crisis, die de financiële slagkracht en investeringsvermogen van tal van arbeidsorganisaties sterk en veelal langdurig beperkt.
4. Sectorfonds Luchtvaart maakt erop attent dat **financiële informatie uit eerdere subsidieregelingen voor duurzame inzetbaarheid een prognose van de subsidiebenutting** mogelijk maakt. Uit analyse van onze eigen subsidieprojecten en ons landelijke aandeel in de betreffende subsidieregelingen komt het Sectorfonds Luchtvaart uit op **een subsidietechnisch haalbare realisatieverwachting tussen 8% en 14% (over alle sectoren) van het beschikbare subsidiebudget van € 960 mio, indien Artikel 7 sub f en sub g niet worden geschrapt**.
5. Sectorfonds Luchtvaart is graag bereid om haar zienswijze mondeling toe te lichten en verzoekt hierover gehoord te worden door het Ministerie van SZW.

Introductie en achtergrondschets Sectorfonds Luchtvaart

Stichting Sectorfonds Luchtvaart is een samenwerkingsorganisatie voor de burgerluchtvaart, paritair bestuur door vertegenwoordigers van sociale partners met:

- aan werkgeverszijde: KLM, Schiphol Nederland en Air Cargo Netherlands, en
- aan vakbondszijde: FNV, CNV en De Unie.

Sectorfonds Luchtvaart is opgericht in 1997 en sinds 2007 belast met het aanvragen en verantwoorden van subsidieaanvragen ter bevordering van de arbeidsmarkt luchtvaart. Sectorfonds Luchtvaart is hiertoe in een Samenwerkingsovereenkomst formeel als hoofdaanvrager aangewezen door 31 arbeidsorganisaties in de luchtvaartsector; arbeidsorganisaties die samen 91% van de werkgelegenheid in de sector vertegenwoordigen.

Hieronder enkele kentallen van de subsidieaanvragen van het Sectorfonds Luchtvaart:

- 16 sectorale subsidieaanvragen in 3 verschillende subsidieregelingen
- € 32 miljoen aan verleende subsidie (Ministerie van SZW)
- € 21 miljoen aan gerealiseerde, vastgestelde subsidie (3 subsidieprojecten nog in uitvoering)
- 64% gemiddelde subsidierealiseerde (over 13 afgeronde subsidieprojecten, laatste 4 projecten 100% realisatie)
- € 60 miljoen aan geregistreerde, verantwoorde subsidiabele kosten
- 32.584 aan geregistreerde deelnemers aan subsidiabele activiteiten (unieke personen in veelal specifieke doelgroepen)

Vanuit deze achtergrond en ervaring heeft Sectorfonds Luchtvaart de uitvoerbaarheid van de concept-regeling DIEU onderzocht voor de vier thema's (sub a tot en met sub d in Artikel 3 "Doel van de regeling" lid 2) die ook in onze 16 subsidieprojecten zijn of worden geadresseerd, te weten:

- a) het bevorderen van gezond, veilig en vitaal werken;
- b) het bevorderen van goed werkgeverschap en goed opdrachtgeverschap;
- c) het stimuleren van een leven lang ontwikkelen en arbeidsmobiliteit van werkenden; en
- d) het bevorderen van bewustwording en van de eigen regie van werkenden op hun loopbaan.

Pluspunten van de concept-regeling DIEU

De concept-regeling DIEU heeft veel kenmerken van de subsidieregeling "Cofinanciering Sectorplannen"; een subsidieregeling waar het Sectorfonds Luchtvaart goede ervaring mee heeft en als voorbeeld ziet voor andere subsidieregelingen:

- **Open, vraaggerichte benadering** waarbinnen de doelstelling en ambitie van de subsidieverstrekker helder is geformuleerd, en de **sector aan zet** is om een analyse te maken en een passende aanpak te formuleren.
- **Accountantscontrole aan de kant van de aanvrager:** Dit geeft de aanvrager meer grip in het proces op wat wel en niet kan. De aanvrager kan maatwerkafspraken maken met de accountant en bijvoorbeeld afspreken dat er frequent tussentijdse controles plaatsvinden. De lijnen zijn kort wat de kans op fouten en verrassingen achteraf verkleint.
- **Geen verplichting tot marktconformiteit tot € 125,- per uur:** Dit verlaagt de administratieve lasten en verkort de opstarttijd.
- **Subsidie deels op basis van prestatie-eenheden en forfaitaire kosten:** De subsidie voor de sectoranalyse is een vaste vergoeding voor een prestatie. Datzelfde geldt ook voor het forfaitair percentage voor de administratie- en coördinatiekosten (indirecte kosten) bij de subsidie voor het activiteitenplan. Beiden verlagen de verantwoordingslast voor zowel subsidieaanvrager- als verstrekker.

Samenvattend ziet Sectorfonds Luchtvaart **de concept-regeling DIEU op grote onderdelen als een goed uitvoerbare subsidieregeling**. Daarover spreken wij graag hier onze waardering voor uit.

Verbeterpunten van de concept-regeling DIEU

Wel zien wij als Bestuur twee essentiële verbeterpunten voor de concept-regeling DIEU:

1. Als eerste verbeterpunt zien wij dat **ook sectorale, paritaire samenwerkingsorganisaties als hoofdaanvrager moeten kunnen fungeren**. Volgens Artikel 7 “Hoofdaanvrager” lid 3 in de concept-regeling DIEU kan alleen één werkgeversorganisatie of één werknemersorganisatie als hoofdaanvrager optreden. Dit roept niet alleen onnodige vraagstukken in de sector op, maar sluit ook bestaande, sectorale samenwerkingsorganisaties van werkgeversorganisatie en werknemersorganisatie uit als hoofdaanvrager, zo ook Stichting Sectorfonds Luchtvaart.

Weliswaar kunnen organisaties zoals Stichting Sectorfonds Luchtvaart deelnemen aan het samenwerkingsverband als bedoeld in Artikel 6, maar in de concept-regeling DIEU zou één van de deelnemende werkgevers- of werknemersorganisaties als hoofdaanvrager moeten optreden, terwijl wij (werkgevers- en werknemersorganisaties vertegenwoordigd in het Bestuur) juist daartoe het Sectorfonds Luchtvaart als samenwerkingsorganisatie hebben opgericht en ingericht.

Daarom pleiten wij - als Bestuur van Sectorfonds Luchtvaart en als vertegenwoordigers van werkgevers- of werknemersorganisaties in onze sector - voor de volgende toevoeging (vet gedrukt) aan de Artikel 7 lid 3:

*“Als hoofdaanvrager kan optreden 1) een werkgeversorganisatie of 2) een werknemersorganisatie of **3) een paritaire samenwerkingsorganisatie¹ van werkgeversorganisaties en werknemersorganisaties, die ten tijde van de subsidieaanvraag ten minste twee jaar bestaat.**”*

Wij zijn van mening dat het openstellen van het hoofdaanvragerschap voor sectorale samenwerkingsorganisaties van sociale partners juist past binnen het streven om te komen tot één aanvraag per sector.

2. Als tweede verbeterpunt zien wij dat binnen de **subsidieregeling meer activiteiten en kostensoorten voor subsidie in aanmerking dienen te komen om het activiteitenplan ook daadwerkelijk tot uitvoering te kunnen brengen**. De concept-regeling DIEU sluit in zijn huidige vorm op twee onderdelen kosten uit voor subsidie (Artikel 17 “Niet subsidiabele kosten”) die juist essentieel zijn voor een samenhangende en kansrijke aanpak voor duurzame inzetbaarheid, te weten:

- f) opleidings- en scholingskosten, met uitzondering van de kosten voor kortdurende training van of workshops voor groepen; en
- g) loonverletkosten, zijnde de loonkosten van werkenden voor niet-productieve uren als gevolg van deelname aan subsidiabele activiteiten, voor zover die hebben geleid tot een vermindering van de werkbare uren voor de ondernemer.

Onze jarenlange ervaring en resultaten op het gebied van de duurzame inzetbaarheid hebben ons en ook andere sectoren laten zien dat intensieve, en soms ook individuele begeleiding van medewerkers een van de belangrijkste, zo niet dé belangrijkste succesfactor is.

Daar komt bij dat veel knelpunten op het gebied van duurzame inzetbaarheid zich voordoen bij arbeidsorganisaties waar de marges heel klein zijn, en die – zeker in de huidige COVID-19 crisis – ernstig financieel getroffen zijn en niet of nauwelijks meer in staat om te kunnen investeren in duurzame inzetbaarheid. Dit terwijl juist hier de knelpunten voor duurzame inzetbaarheid veelal het grootst zijn. Dat maakt dat er vrijwel geen middelen zijn om een aanpak voor duurzame inzetbaarheid tot resultaat te brengen tenzij ook loonverlet voor subsidie in aanmerking kan komen, en ook langdurige opleidingen en individuele begeleiding.

---

¹ “Samenwerkingsorganisatie” en niet “O&O-fondsen” omdat niet iedere sectorale samenwerkingsorganisatie van sociale partners aansluit op de definitie van O&O-fondsen in de subsidieregeling hetgeen onverlet laat dat alle sectorale samenwerkingsorganisaties van sociale partners een rol als hoofdaanvrager zouden moeten kunnen invullen.

Voorbeeld uit Sectorplan Luchtvaart (2013-2018):

Doordat loonverlet van deelnemers voor subsidie in aanmerking kwam onder de regeling Cofinanciering Sectorplannen, kon Sectorfonds Luchtvaart voor arbeidsorganisaties zogenaamde 'cash free' opleidingen aanbieden. Externe opleidingskosten konden worden vergoed uit de subsidieopbrengst over de combinatie van 1) kosten van de externe instructeur en 2) loonverletkosten van de deelnemende werknemers. Deze constructie maakte precies mogelijk wat juist onmogelijk leek: grote aantallen werknemers konden om- en bijgeschoold worden, zonder dat bij de financieel zwaar getroffen ondernemingen een beslag op financiële middelen hoefde te worden gedaan. Bovenallige medewerkers konden zo in reguliere, betaalde werktijd worden bijgeschoold en omgeschoold waardoor banen behouden bleven omdat onze sector na de Kredietcrisis versneld kon herstellen.

Bovenstaand voorbeeld is juist in de huidige omstandigheden van belang. Juist ook voor een duurzamere inzetbaarheid. Zonder subsidie voor loonverletkosten en zonder subsidie voor langdurige opleiding en individuele scholing heeft een activiteitenplan voor duurzame inzetbaarheid geen reëel kans van slagen.

Financiële doorrekening van de concept-regeling DIEU

Omdat Sectorfonds Luchtvaart diverse subsidieprojecten in uitvoering heeft (gehad) die thematisch goed overeenkomen met de concept-regeling DIEU (thema's a t/m e) hebben wij een doorrekening kunnen maken van de consequenties van sub f en g bij Artikel 17 "Niet subsidiabele kosten". Daarbij aangetekend: in al onze eerdere projecten kwamen langdurige en ook individuele begeleiding *wel* voor subsidie in aanmerking en in veel gevallen ook het loonverlet van deelnemers.

Tegen deze achtergrond zou het schrappen van essentiële subsidiemogelijkheden zoals voorgesteld in de concept-regeling DIEU de volgende doorwerking hebben gehad:

- Bij onze subsidieprojecten "Sectorplan Luchtvaart" zou van de subsidierealiserings van € 11,2 miljoen (loonverlet van deelnemers subsidiabel) slechts k€ 570 overblijven (5%);
- Bij subsidieprojecten "ESF Duurzame Inzetbaarheid" zou van de (thans gerealiseerde) € 1,5 miljoen subsidie (loonverlet van deelnemers *niet* subsidiabel) slechts k€ 750 overblijven (50%).

Op grond van deze berekeningen achten wij als Sectorfonds Luchtvaart dat – met de huidige beperkingen van de concept-regeling DIEU uit sub f en g bij Artikel 17 - een **realisatie van k€ 750 subsidie in vier jaar tijd als maximaal haalbaar (alleen de vier thema's sub a tot en met sub d uit Artikel 3 "Doel van de Regeling" lid 2)**.

Aangezien de financiële omvang van sub e uit Artikel 3 "Doel van de Regeling" lid 2 op grond van lid 3 van datzelfde artikel maximaal 75% kan bedragen is de consequentie van het bovenstaande dat voor **het treffen van maatwerkafspraken rondom eerder uittreden maximaal € 2,25 mio uitgevoerd kan worden vanwege de beperkingen van de concept-regeling DIEU**.

Met deze analyse zijn op basis van kentallen de volgende inschattingen te maken:

- Sectorfonds Luchtvaart vertegenwoordigt **2,3% van beroepsbevolking** in Nederland (waarvan 91% formeel is aangesloten en georganiseerd via het Samenwerkingsverband).
- Sectorfonds Luchtvaart heeft met vier subsidieprojecten **3,9% aandeel in het subsidieprogramma "ESF 2014-2020 Duurzame Inzetbaarheid Regio's en Sectoren"**.
- Gerekend met de bovenstaande kentallen komt de inschatting van de **landelijke subsidiebenutting uit op € 75 mio tot € 130 mio euro** voor alle thema's.
- Dit komt neer op **een subsidietechnisch haalbare realisatieverwachting van 8% tot 14% van het totaal beschikbare subsidiebudget van € 960 mio indien Artikel 7 sub f en sub g niet worden geschrapt**.

Hierbij aangetekend:

- Het Ministerie van SZW beschikt over de financiële gegevens van *alle* subsidieprojecten in voorbijgaande jaren. Dit stelt het Ministerie van SZW in staat om de bovenstaande berekening te valideren.

- De bovenstaande berekening is gedaan over projecten vòòr de COVID-19 crisis, dat wil zeggen: toen de financiële slagkracht van sectoren nog aanmerkelijk groter was. Het is daarom aannemelijk dat de realisatiepercentages lager zullen uitvallen als de regeling niet aangepast wordt.

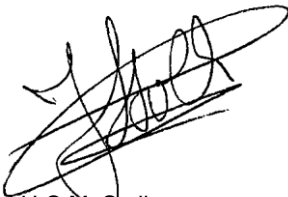
Hoewel een precieze berekening te maken valt en de doorwerking van de COVID-19 crisis op de mogelijkheden van sectoren om te investeren nog onduidelijk is, acht het Sectorfonds Luchtvaart het aannemelijk dat de subsidieregeling DIEU maar zeer beperkt tot uitkering kan komen.

Slotwoord

Het Bestuur van het Sectorfonds Luchtvaart ziet de subsidieregeling DIEU als een belangrijk en waardevol instrument om duurzame inzetbaarheid een impuls te kunnen geven. In de basis herkent het Bestuur in het huidige concept een goed uitvoerbare regeling, mits ook samenwerkingsorganisaties als het Sectorfonds Luchtvaart als hoofdaanvrager kunnen optreden, en mits twee beperkingen van subsidiabele kosten worden geschrapt. Het schrappen van deze twee beperkingen in de subsidiabele kosten acht het bestuur essentieel om tot een kansrijke aanpak te kunnen komen, en ook noodzakelijk voor de subsidieregeling om daadwerkelijk benut te kunnen worden en haar werking te kunnen hebben.

Sectorfonds Luchtvaart is graag bereid om nadere toelichting te geven op haar zienswijze, en om hierover te worden gehoord.

Met vriendelijke groet,

Ir. J.H.C.M. Stolk
Ambtelijk secretaris
In opdracht van, en namens het Bestuur Sectorfonds Luchtvaart